

نقاشی و بازی کودکان از دیدگاه روان تحلیل‌گری

تألیف :

ترزا فاکس - اپلمن

ترجمه :

دکتر محمدحسین بحیرائی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب)

زهره صیادپور

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب)

ارباران

نشر ارباران

Fooks-Appelman, Theresa

فاکس - اپلمن، ترزا

نقاشی و بازی کودکان از دیدگاه روان تحلیل گری . تألیف: تریزا فاکس - اپلمن: ترجمه: دکتر

محمدحسین بحیرائی، زهره صیادپور. - تهران: ارسباران، ۱۳۹۲.

[ده] ۲۱۴ ص. مصور

ISBN : 978-964-6389-99-1

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی: *Draw Me a Picture: The Meaning of Childrens Drawings and Play from the Perspective of Analytical Psychology. (2012)*

موضوع: نقاشی کودکان -- جنبه های روان شناختی

موضوع: کودکان -- روان شناسی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۲ ف ۷ ن / BF۷۲۳

رده بندی دیویی: ۱۵۵/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۰۳۴۴۹

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای ناشر محفوظ است. تکثیر تماماً یا قسمتی از این اثر به صورت حرفه جینی و چاپ مجدد، چاپ انست، بلی کپی، فتوکپی و انواع دیگر چاپ ممنوع است. نقل مطالب به صورت معمول در مقاله های تحقیقاتی با ذکر نام کامل ناشر و کتاب آزاد است. متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان، تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

اراسباران

نشر اراسباران

پست الکترونیکی

panahir91@yahoo.com

آدرس اینترنتی

www.arasbaranpub.com

نقاشی و بازی کودکان از دیدگاه روان تحلیل گری

تألیف: ترزا فاکس - اپلمن

ترجمه: دکتر محمدحسین بحیرائی - زهره صیادپور

ناشر: نشر ارسباران

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۲

تعداد صفحات: ۲۲۴ صفحه

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: گنج شایگان

ISBN : 978-964-6389-99-1

شابک: ۹۷۸۹۶۴۶۳۸۹۹۹۹۱

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان پنجم و ششم، پلاک ۳۳

تلفن: ۹ - ۸۸۹۷۳۳۵۸ تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

قدر دانی و تشکر

مایلم از افراد زیر تشکر کنم:

تمام کودکان و والدینی که نقاشی‌های خود را در اختیار من گذاشتند تا از آن در این کتاب استفاده کنم.

خانواده‌ام الن روس، کارین د بروئین، و دوستانم لئونیه ون درلیندن و اینکا وریجک که با کلمات زیبا، ارزنده، و انتقادات سازنده خود حمایت کردند.

دخترم رنه که قبول کرد کودکانش، ماریژن و ژوریک، را هفته‌ای یک روز نزد من بفرستد، تا در اوقات فراغت آنها را ببینم که بازی می‌کنند و نقاشی می‌کشند.

مادرم، حتی در سن ۱۰۰ سالگی باز هم به کارم علاقه نشان می‌داد. او نمونه‌ی یک کهن‌الگوی مادرانه است، که خانواده‌ی بزرگ خود را پرورش می‌داد و حمایت می‌کرد. او در سن ۱۰۲ سالگی در سال ۲۰۰۵ بدرود حیات گفت.

همسرم نیکو فاکس که حمایت‌های فنی و کاوهای کامپیوتر و مواد نمایشی را انجام می‌داد.

ماری جین مارکل، یکی از اعضای بنیان‌گذار آئی.اس.اس.تی. و استاد شن بازی درمانگری است. سال‌ها تجربه او به عنوان روان‌درمانگر کودک، مهارت و عشق شدیدی وی به کودکان، من را برانگیخت تا این کتاب را بنویسم.

در پایان و نه کمتر از دیگران، از سوزان پارن گاردنر، برای اشتیاق و ترجمه‌ی دقیق کتابم به انگلیسی.

تریزا ال. ام. فاکس - اپلمن دسامبر ۲۰۰۶

سال ۲۰۱۲ تا حدودی مورد تجدید نظر قرار گرفت.

فهرست

فصل ۱: تاریخچه نقاشی

- ❖ هنر نقاشی ۱
- ❖ علایم اولیه زندگی ۲
- ❖ زبان نمادها ۵
- ❖ معنای نماد ۷
- ❖ نمادها در هنر و مذاهب ۹

فصل ۲: روان و هنر نقاشی

- ❖ ناهشیار به عنوان یک پدیده روان‌شناختی ۱۳
- ❖ معنای کهن‌الگوی مادر ۱۴
- ❖ کودک و اساطیر ۱۶
- ❖ بدن و روان ۲۰
- ❖ هنر التیام‌بخش ۲۳

فصل ۳: نقاشی و روان‌شناسی

- ❖ روان‌شناسی تحولی و سال‌های اول کودکی ۲۹
- ❖ نظریه تفرد - جدایی ۳۱

- ۳۴ پژوهش‌های روان‌شناسی در مورد نقاشی کودکان
- ۳۷ بازی و درمانگری
- ۳۸ نقاشی و درمانگری
- ۳۹ تحلیل درمانگری یونگ
- ۴۰ شن‌بازی درمانگری

فصل ۴: نخستین نقاشی‌های کودکان

- ۴۳ نقاشی‌های جهانی
- ۴۵ نقاشی‌های بدون مرز
- ۴۷ نقاشی تخم‌مرغی شکل
- ۵۰ نقاشی مار شکل
- ۵۲ نقاشی مارپیچ
- ۵۴ کودکانی که نقاشی نمی‌کشند
- ۵۵ هشیاری من و خود
- ۵۸ دایره
- ۶۲ اشعه‌های خورشید
- ۶۵ نقطه‌ها
- ۶۷ خطوط متقاطع
- ۷۰ بادکنک‌ها
- ۷۳ مناطق رنگ‌شده
- ۷۴ درباره لکه و کثیفی
- ۷۶ رنگ کردن صفحه‌های یک کتاب رنگ آمیزی

فصل ۵: کودکان خودشان را نقاشی می‌کنند

- ۷۹ اهمیت نوزاد قورباغه
- ۸۲ نوزاد قورباغه
- ۸۴ نوزاد قورباغه با شکم
- ۸۵ سر و کفل
- ۸۷ کودک پیش‌دستانی و افکار جادویی

۸۹	❖ جزئیات نقاشی آدم
۸۹	■ دهان
۹۰	■ مو
۹۱	■ چشم‌ها
۹۲	■ بینی
۹۳	■ گردن
۹۳	■ گوش‌ها
۹۴	■ دست‌ها
۹۴	■ انگشت‌های دست و پا
۹۴	■ پا
۹۵	■ زانو
۹۶	■ ناف
۹۷	■ لباس
۹۷	■ پوشش سر
۹۸	■ اندام تناسلی
۱۰۰	❖ یاد بگیریم به نقاشی یک انسان چگونه نگاه کنیم

فصل ۶: خانه و درخت

۱۰۷	❖ نمادگرایی خانه
۱۰۹	۱. خانه گرد
۱۱۰	۲. خانه چهارگوش
۱۱۱	۳. جزئیات خانه
۱۱۲	۴. اطراف خانه
۱۱۶	❖ یادگیری نگاه کردن به نقاشی خانه
۱۱۹	❖ نمادگرایی درخت
۱۲۱	۱. تنه درخت
۱۲۲	۲. ریشه‌ها
۱۲۲	۳. حیوانات
۱۲۳	۴. میوه
۱۲۳	❖ یادگیری نگاه کردن به نقاشی یک درخت

فصل ۷: کودکان می‌توانند هر چیزی را نقاشی کنند

- ❖ مرحله نهفتگی (۷ تا ۱۰ سالگی) ۱۲۷
- ❖ نقاشی اشعه ایکس ۱۲۸
- ❖ نقاشی داستانی ۱۲۹
- ❖ کارتون و نقاشی تردستانه ۱۳۱
- ❖ توصیف: یک ۴ و یک ۵ وارونه ۱۳۱
- ❖ نقاشی آزاد ۱۳۲
- ❖ رنگین‌کمان ۱۳۲
- ❖ وقایع و حوادث آسیب‌زا ۱۳۳
- ❖ دوره آگاهی گروهی ۱۳۶
- ❖ نقاشی‌های پسران و نقاشی‌های دختران ۱۳۷
- ❖ نقاشی قایق ۱۳۹
- ❖ پرخاشگری در نقاشی کودکان ۱۴۱
- ❖ افسردگی در نقاشی کودکان ۱۴۳

فصل ۸: بزرگسالان خط‌های خود را می‌کشند

- ❖ بلوغ (۱۰-۱۵ سالگی) ۱۴۵
- ❖ مراسم انتقال ۱۴۷
- ❖ مراسم معاصر ۱۴۸
- ❖ موسیقی و رقص در دوران بلوغ ۱۴۹
- ❖ مشکلات بلوغ ۱۵۱
- ❖ نقاشی در بلوغ ۱۵۳
- ❖ ۱. یک نمای جدید ۱۵۳
- ❖ ۲. تخیلی و غیر واقعی ۱۵۴
- ❖ ۳. کارتون ۱۵۴
- ❖ ۴. نقاشی‌های سیاه و سفید ۱۵۴
- ❖ ۵. ترسیم احساس ۱۵۵
- ❖ نقاشی‌های کودکان در شبکه جهانی وب ۱۵۵
- ❖ دست کشیدن از نقاشی ۱۵۶

فصل ۹: رنگ، شکل و طرح

۱۵۹	❖ معنای نمادین رنگ‌ها
۱۶۱	❖ بررسی روان‌شناسی رنگ‌ها
۱۶۲	قرمز
۱۶۳	آبی
۱۶۴	زرد
۱۶۵	سیاه
۱۶۶	سفید
۱۶۶	رنگ‌های ترکیبی
۱۶۶	رنگ سبز
۱۶۸	بنفش
۱۶۸	نارنجی
۱۶۸	قهوه‌ای
۱۶۹	❖ رنگ و کیمیاگری
۱۷۱	❖ معنای نمادین شکل‌های اصلی
۱۷۱	۱. مربع
۱۷۳	۲. مثلث
۱۷۴	❖ معنای نمادین طرح
۱۷۶	ناحیه‌ها
۱۷۶	گوشه‌ها
۱۷۷	جهت‌ها
۱۷۷	وسط
۱۷۸	❖ یاد گرفتن نگاه کردن به محل ترسیم نقاشی

فصل ۱۰: حیوانات و اشکال تخیلی

۱۸۱	❖ مرحله حیوانی
۱۸۲	❖ مفهوم نمادین حیوانات
۱۸۷	❖ حیوانات عروسکی به عنوان اشیای انتقالی
۱۸۸	❖ چرا حیوانات عروسکی می‌توانند کمک کنند

۱۹۱	معنای اشکال تخیلی.....
۱۹۳	۱. پری ها.....
۱۹۴	۲. افسونگران.....
۱۹۵	۳. جادوگران.....
۱۹۶	۴. شعبده بازان.....
۱۹۷	۵. کوتوله ها.....
۱۹۸	۶. دلقک ها.....

فصل ۱۱: تفسیر نقاشی ها

۲۰۱	نگاهی به نقاشی کودکان.....
۲۰۲	نقاشی و نشانه ها.....
۲۰۳	یاد بگیریم نظام دار نگاه کنیم.....
۲۰۵	۱. نوع شناسی یونگ.....
۲۰۶	۲. نظریه مراحل و شاخص شناسی.....
۲۰۷	۳. تحلیل کنشی.....
۲۰۸	۴. بررسی تفسیر نمادها.....
۲۰۹	اجازه بده یک نقاشی بکشم.....
۲۱۱	منابع.....